

MEVZUAT LİSTESİ:

Kanun:

04.05.2007 tarihli ve 5651 sayılı "**İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun**" 23.05.2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelikler:

24.10.2007 tarihli ve 26680 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "**Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Erişim Sağlayıcılara Ve Yer Sağlayıcılara Faaliyet Belgesi Verilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik**",

01.11.2007 tarihli ve 26687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "**İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik**"

30.11.2007 tarihli 26716 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "**İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik**"

TEMEL AKTÖRLER

1. ERİŞİM SAĞLAYICILAR
2. YER SAĞLAYICILAR
3. İÇERİK SAĞLAYICILAR
4. İNTERNET TOPLU KULLANIM SAĞLAYICILAR
5. TİCARİ AMAÇLA İNTERNET TOPLU KULLANIM SAĞLAYICILAR

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde **erişim sağlayıcı olmak isteyen sermaye şirketleri** ile **yer sağlayıcı olarak faaliyet göstermek isteyen gerçek veya tüzel kişiler**, hizmet vermeye başlamadan önce Kurum tarafından düzenlenecek faaliyet belgesi için başvuruda bulunmakla yükümlüdür.

Faaliyet belgesi; erişim sağlayıcı faaliyet belgesi ve yer sağlayıcı faaliyet belgesi olmak üzere iki şekilde düzenlenir.

Erişim sağlayıcıların ve faaliyet belgesi almış yer sağlayıcıların güncel listesine http://www.tib.gov.tr/ES_YS.html sayfasından ulaşılabilir.

1) ERİŞİM SAĞLAYICILAR

Tanım:

Kullanıcılarına **İnternet ortamına erişim olanağı sağlayan** her türlü gerçek veya tüzel kişilerdir. Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği çerçevesinde **Bilgi Teknolojileri Ve İletişim Kurumu tarafından yetkilendirilen işletmeler** erişim sağlayıcılığı faaliyetinde bulunabilirler.

Yükümlülükler:

24.10.2007 tarihli ve 26680 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Erişim Sağlayıcılara Ve Yer Sağlayıcılara Faaliyet Belgesi Verilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 15 inci maddesinde sayılan yükümlülükler:

(1) a) Herhangi bir kullanıcısının yayınladığı hukuka aykırı içerikten, 5651 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre **Başkanlıkça haberdar edilmesi halinde ve teknik olarak engelleme imkânı bulunduğu ölçüde erişimi** engellemekle,

b) Sağladığı hizmetlere ilişkin olarak, Başkanlığın Kanunla verilen görevlerini yerine getirebilmesi için; **erişim sağlayıcı trafik bilgisini bir yıl saklamakla**, bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü oluşan verilerin dosya bütünlük değerlerini (hash) **zaman damgası** ile birlikte muhafaza etmek ve gizliliğini temin etmekle, Başkanlığın 5651 sayılı Kanunla verilen görevleri yerine getirebilmesi için yapacağı trafik izlemesinde Başkanlığa gerekli yardım ve **desteği sağlamakla**, faaliyet belgesinde yer alan Başkanlığın uygun gördüğü **bilgileri talep edildiğinde bildirmekle** ve ticari amaçla **İnternet toplu kullanım sağlayıcılar için belirli bir IP bloğundan sabit IP** adres planlaması yapmakla ve bu bloktan IP adresi vermekle,

c) Faaliyetine son vereceği tarihten en az **üç ay önce, durumu Kuruma, içerik sağlayıcılarına ve müşterilerine bildirmekle**, Kuruma bildirilen kapanma tarihinden **geriye doğru bir yıllık süredeki trafik bilgilerine** ilişkin bütün kayıtları metin dosyası olarak, log formatlarını açıklamalarıyla birlikte, abone kütük bilgilerini Başkanlığa cd, dvd gibi optik medya ortamında teslim etmekle,

ç) Faaliyete başlamasından itibaren her ay düzenli olarak, her erişim yöntemine ilişkin kullanacağı erişim numaralarını ve toptan hizmet verdiği abonelere ilişkin bilgileri Başkanlığa göndermekle,

d) Başkanlık ile aralarındaki bağlantıdan erişimi engellenecek adreslere ilişkin gönderilecek bilgileri kendi sistemlerinde derhal uygulanabilmesi için, gerekli olan donanım ve yazılımı kurarak lazım olan düzenlemeleri yapmakla yükümlüdür.

(2) Erişim sağlayıcı, **verdiği hizmeti kullananlara ilişkin bilgilerin başkaları tarafından elde edilmesini** ilgili mevzuatta belirlenen esas ve usullere uygun olarak engeller.

(3) Erişim sağlayıcı, kendisi aracılığıyla erişilen bilgilerin içeriklerinin hukuka aykırı olup olmadıklarını ve sorumluluğu gerektirip gerektirmediğini kontrol etmekle yükümlü değildir.

Erişim sağlayıcı trafik bilgisi: İnternet ortamına erişime ilişkin olarak **abonenin adı, adı ve soyadı, adresi, telefon numarası, abone başlangıç tarihi, abone iptal tarihi, sisteme bağlantı tarih ve saat bilgisi, sistemden çıkış tarih ve saat bilgisi, ilgili bağlantı için verilen IP adresi ve bağlantı noktaları** gibi bilgileri ifade etmektedir.

2) YER SAĞLAYICILAR

Tanım:

İnternet ortamında, **hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten** gerçek veya tüzel kişilerdir. Yer sağlama işini ticari olarak yapan hosting firmaları başta olmak üzere, **ticari olmasa da sitelerini kendi sunucularında barındıran** gerçek kişiler, kamu kurumları, üniversiteler, dernekler de Yer Sağlayıcılığı Faaliyet Belgesi almak durumundadır.

Yükümlülükler:

- a) Başkanlık, adli makamlar veya hakları ihlal edilen kişiler tarafından haberdar edilmesi halinde ve teknik olarak engelleme imkânı bulunduğu ölçüde hukuka aykırı içeriği yayından kaldırmak
 - b) Yer sağlayıcı trafik bilgisini altı ay saklamakla, bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü oluşturan verilerin dosya bütünlük değerlerini (hash) zaman damgası ile birlikte saklamak ve gizliliğini temin etmekle yükümlüdür.
- (2) Yer sağlayıcı, yer sağladığı içeriği kontrol etmek veya hukuka aykırı bir faaliyetin söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir.

Kendi web sitelerini kendilerinin barındırması durumunda şirketler, **İnternet kafeler, diğer kafe ve restoranlar, üniversiteler, otel ve kütüphaneler** de **belge almakla** mükelleftir.

Yer sağlayıcı trafik bilgisi, İnternet ortamındaki her türlü yer sağlamaya ilişkin olarak; **kaynak IP adresi, hedef IP adresi, bağlantı tarih-saat bilgisi, istenen sayfa adresi, işlem bilgisi (GET, POST komut detayları)** ve **sonuç bilgisi** gibi bilgileri ifade etmektedir.

Yönetmeliğe göre; yer sağlayıcılar trafik bilgisini **altı ay saklamakla**, bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü oluşturan verilerin dosya bütünlük değerlerini (hash) **zaman damgası** ile birlikte saklamak ve gizliliğini temin etmekle yükümlüdür.

3) İÇERİK SAĞLAYICILAR

Tanım:

İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara **sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan** gerçek veya tüzel kişilerdir. Günlük gazeteler, dergiler örnek olarak verilebilir.

Yükümlülükler:

- a) İçerik sağlayıcılar, İnternet ortamında kullanıma sundukları her türlü içerikten dolayı sorumludurlar.
- b) Ticari veya ekonomik amaçlı içerik sağlayıcılar, tanıtıcı bilgilerini kendilerine ait İnternet ortamında kullanıcıların ulaşabileceği şekilde ve güncel olarak bulundurmakla yükümlüdürler.

Tanıtıcı Bilgi Bulundurma Yükümlülüğü; 5651 sayılı Kanunun 3 üncü ve "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin" "Bilgilendirme yükümlülüğü" başlıklı 5 inci maddesi,

"(1) Ticari veya ekonomik amaçlı içerik sağlayıcıları, yer sağlayıcıları ve erişim sağlayıcıları, aşağıda belirtilen tanıtıcı bilgilerini, kendilerine ait İnternet ortamında, kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde ve iletişim başlığı altında, doğru, eksiksiz ve güncel olarak bulundurmakla yükümlüdür:

- a) **Gerçek kişi ise; adı ve soyadı, tüzel kişi ise; unvanı ve sorumlu kişiler, vergi kimlik numarası veya ticaret sicil numarası,**
- b) **Yerleşim yeri,** tüzel kişi ise merkezinin bulunduğu yer,
- c) **Elektronik iletişim adresi ve telefon numarası,**
- ç) Sunduğu hizmet, bir merciin iznine veya denetimine tabi bir faaliyet çerçevesinde yapılıyor **ise, yetkili denetim merciine** ilişkin bilgiler.

(2) Ticari veya ekonomik amaçlı içerik sağlayıcı, birinci fıkradaki bilgilerle birlikte, **yer sağlayıcıya ilişkin tanıtıcı bilgileri,** doğru, eksiksiz ve **güncel** olarak ana sayfasında bulundurmakla yükümlüdür." hükümlerini,

Yönetmeliğin "İdari para cezaları" başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ise,

"Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen yükümlülüğü yerine getirmeyen içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı veya erişim sağlayıcıya Başkanlık tarafından ikibin Yeni Türk Lirasından onbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir." hükmünü amirdir.

4) İNTERNET TOPLU KULLANIM SAĞLAYICILAR

Tanım:

Bakanlıklar, kamu kurumları, oteller, şirketler gibi **çalışanlarına veya müşterilerine belli bir yerde ve belli bir süre İnternet ortamı** kullanım olanağı sağlayan yerlerdir.

Yükümlülükler:

- Konusu suç oluşturan içeriklere erişimi önleyici tedbirleri almak
- İç IP dağıtım loglarını elektronik ortamda kendi sistemlerine kaydetmek

İç IP dağıtım logları; Kendi **iç ağlarında dağıtılan IP** adres bilgilerini, **kullanıma başlama ve bitiş tarih ve saatini** ve bu IP adreslerini kullanan bilgisayarların tekil ağ cihaz numarasını (**MAC adresi**) gösteren bilgiler olarak tanımlanmaktadır.

Bu kapsamda, iç bilgisayar ağlarında bilgisayarlara atanmış olan IP adreslerinin hangi bilgisayara tahsis edildiği bilgisinin tutulması öngörülmüştür. **Bilgisayarların İnternet ortamına çıkarken hangi gerçek IP adresini aldığı ve bu IP adresi ile hangi yayınlara eriştiği bilgisinin tutulması söz konusu değildir.**

Çalışanlarına İnternet erişimi sağlayan şirketler, 5651 sayılı Kanuna dayanılarak hazırlanan “İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik”e tabidirler ve İnternet toplu kullanım sağlayıcı olarak değerlendirilmektedirler.

Ticari amaçla faaliyet göstermeyen İnternet toplu kullanım sağlayıcılar için **TİB onaylı içerik filtreleme yazılım veya donanımlarını kullanmak zorunlu değildir**, kendi inisiyatiflerine bırakılmış bir konudur. İnternet toplu kullanım sağlayıcılar, “Konusu suç oluşturan içeriklere erişimi önleyici tedbirleri alma” yükümlülüğünü yerine getirmek için dilediği yazılım ve donanımı –isterse TİB onaylı filtreleme programlarını da- kullanabilirler.

Bir otel, müşterilerine İnternet hizmeti sunduğu için **İnternet toplu kullanım sağlayıcı**, kendi adına açtığı www.xxx.com adlı İnternet adresinden yayın yapan sitesinin içeriğini karşıladığı için **içerik sağlayıcı** ve bu siteyi –kendine ait ya da kiralık- bir sunucuda barındırdığı için **yer sağlayıcı** olabilir.

- ☞ Müşterisine İnternet hizmeti sunan bir **otel**;
- ☞ Müşterilerine İnternete bağlanma imkanı sunan **alışveriş merkezleri**;
- ☞ Yolcusuna İnternet imkanı sunan bir **otobüs firması**;
- ☞ Öğrencisine İnternete erişim sağlayan bir **okul**;
- ☞ **Üniversitenin** öğrencilerin yararlanması için işlettiği yerler; **İnternet toplu kullanım sağlayıcı**’dır.
- ☞ İnternet toplu kullanım sağlayıcıların **izin belgesi almalarına gerek yoktur.**

5) TİCARİ AMAÇLA İNTERNET TOPLU KULLANIM SAĞLAYICILAR

Tanım:

Ticari amaçla İnternet toplu kullanım sağlayıcı; İnternet salonu ve benzeri umuma açık yerlerde belirli bir ücret karşılığında İnternet toplu kullanım sağlayıcılığı hizmeti veren veya bununla beraber bilgisayarlarda bilgi ve beceri artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki oyunların oynatılmasına imkân sağlayan gerçek ve tüzel kişileri ifade eder.

Başta halk arasında “İnternet salonu” olarak bilinen yerler olmak üzere benzer yerler ticari amaçla İnternet toplu kullanım sağlayıcıdır. Mahalli mülki amirliklerden “izin belgesi” alan gerçek veya tüzel kişiler bu faaliyette bulunabilir.

Yükümlülükler:

Temel Yükümlülükler (5 inci madde)

- Mülki idare amirinden izin belgesi almak.
- Konusu suç oluşturan içeriklere erişimi önleyici tedbirleri almak.
- Başkanlık tarafından onaylanan içerik filtreleme yazılımını kullanmak.
- Erişim sağlayıcılardan sabit IP almak ve kullanmak.
- İç IP Dağıtım Loglarını elektronik ortamda kendi sistemlerine kaydetmek.
- Başkanlık tarafından verilen yazılım ile, (d) bendi gereğince kaydedilen bilgileri ve bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini teyit eden değeri kendi sistemlerine günlük olarak kaydetmek ve bu verileri bir yıl süre ile saklamak, (IP Log İmzalayıcı Program)

İşyerlerinde Uyulması Gereken Kurallar (9 uncu madde)

- 12 yaşından küçükler ancak, yanlarında veli veya vasileriyle işyerlerine girebilirler.
- 15 yaşından küçükler yanlarında veli veya vasileri olmadan saat 20.00 den sonra işyerlerine alınmazlar.
- Tütün ve tütün mamulleri içilemez.
- İşyerlerinde 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanununa aykırı hareket edilemez.
- İşyerlerinde 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhbarı Kanununun 19 uncu maddesi gereğince alkollü içecek satılması, bulundurulması veya sunulması yasaktır.
- İşyerlerinde 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında korunan hakların ihlal edilmesinin önlenmesi için gerekli tedbirler alınır.
- İşyerlerinde elektronik ve mekanik oyun alet ve makineleri bulunamaz.
- İşyerlerindeki bilgisayarlarda uyuşturucu veya uyarıcı madde alışkanlığı, intihara yönlendirme, cinsel istismar, müstehcenlik, fuhuş, şiddet, kumar ve benzeri kötü alışkanlıkları teşvik eden ve 18 yaşından küçüklerin psikolojik ve fizyolojik gelişimine olumsuz etkisi olabilecek oyunlar oynatılamaz.
- İşyerlerine giren ve çıkanların tespiti amacıyla gerekli kamera kayıt sistemi kurulur. Bu sistem aracılığıyla elde edilen kayıtlar yedi gün süreyle saklanır ve bu kayıtlar yetkili makamlar haricindeki kişi ve kuruluşlara verilemez.

Bir İnternet kafe ticari amaçla İnternet toplu kullanım sağlayıcı olarak değerlendirilmekte olup, mülki amirlikten izin belgesi almakla yükümlüdür. Ancak bu İnternet kafenin aynı zamanda kendine ait İnternet sitesi varsa ve bu siteyi kendisi barındırıyorsa yer sağlayıcı faaliyet belgesi alması gerekmektedir.

Sektörde yer sağlayıcı ve İnternet toplu kullanım sağlayıcıların tutmaları gereken loglara ilişkin çeşitli programların hazırlanıp satıldığı görülmektedir. Bu programların bir kısmı mevzuattan doğan yükümlülüklerin çok üstünde, anayasal hak ve özgürlükleri ihlal edecek derecede loglama yapmaktadır. Dolayısıyla ilgililerin bu hususta daha dikkatli olması ve yalnızca ilgili mevzuatca kendilerinden beklenen yükümlülükleri yerine getirmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

İÇERİK ÇIKARMA PROSEDÜRÜ

Kanununun 9 uncu maddesi

"(1)İçerik nedeniyle hakları ihlâl edildiğini iddia eden kişi, içerik sağlayıcıya, buna ulaşamaması halinde yer sağlayıcıya başvurarak kendisine ilişkin içeriğin yayından çıkarılmasını ve yayındaki kapsamından fazla olmamak üzere hazırladığı cevabı bir hafta süreyle İnternet ortamında yayımlanmasını isteyebilir.

İçerik veya yer sağlayıcı kendisine ulaştığı tarihten itibaren iki gün içinde, talebi yerine getirir. Bu süre zarfında talep yerine getirilmediği takdirde reddedilmiş sayılır.

(2)Talebin reddedilmiş sayılması halinde, kişi onbeş gün içinde yerleşim yeri sulh ceza mahkemesine başvurarak, içeriğin yayından çıkarılmasına ve yayındaki kapsamından fazla olmamak üzere hazırladığı cevabın bir hafta süreyle İnternet ortamında yayımlanmasına karar verilmesini isteyebilir. Sulh ceza hâkimi bu talebi üç gün içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar. Sulh ceza hâkiminin kararına karşı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir.

(3)Sulh ceza hâkiminin kesinleşen kararı, yapılan başvuruyu yerine getirmeyen içerik veya yer sağlayıcısına tebliğinden itibaren iki gün içinde içerik yayından çıkarılarak hazırlanan cevabın yayımlanmasına başlanır.

(4) Sulh ceza hâkiminin kararını bu maddede belirtilen şartlara uygun olarak ve süresinde yerine getirmeyen sorumlu kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İçerik veya yer sağlayıcının tüzel kişi olması halinde, bu fıkra hükmü yayın sorumlusu hakkında uygulanır." hükmünü amirdir.

İçeriğin yayından çıkarılması konusunda Başkanlığa verilen bir görev bulunmamaktadır.